

BAN CHÍNH SÁCH, CHIẾN LƯỢC TRUNG ƯƠNG

Vụ Khoa học Công nghệ, Đổi mới sáng tạo và Chuyển đổi số

Số 31: 20/1 - 26/1

ĐIỂM TIN KHOA HỌC CÔNG NGHỆ, ĐỔI MỚI SÁNG TẠO & CHUYỂN ĐỔI SỐ

TÀI LIỆU TỔNG HỢP THÔNG TIN, MANG TÍNH CHẤT THAM KHẢO

TIN TUẦN QUA

ĐIỂM TIN NỔI BẬT

- 22/1. AI và chính trị chiếm lĩnh Davos 2026: từ đổi mới công nghệ tới căng thẳng toàn cầu

TIN QUỐC TẾ

- 20/1. Nghị sĩ Anh kêu gọi tăng cường giám sát AI đối với lĩnh vực dịch vụ tài chính
- 20/1. Đài Loan thúc đẩy liên kết với Mỹ, định hình chuỗi cung ứng công nghệ cao dựa trên giá trị dân chủ
- 20/1. Malaysia đẩy mạnh đầu tư vào mạng lưới điện và doanh nghiệp chip, nhấn mạnh vai trò chiến lược tại Davos
- 20/1. Anh xem xét cấm trẻ em dưới 16 tuổi sử dụng mạng xã hội nhằm bảo vệ an toàn trực tuyến
- 21/1. Giám đốc Microsoft Satya Nadella cảnh báo sự bùng nổ AI có thể chững lại nếu không được áp dụng rộng rãi hơn
- 21/1. Vì sao châu Á và Mỹ chưa thể tạo đối thủ cạnh tranh với ASML
- 21/1. Hai con đường tăng trưởng AI khác biệt giữa Trung Quốc và Mỹ, cảnh báo nguy cơ “bong bóng” công nghệ
- 22/1. Giá chip nhớ tăng mạnh làm lu mờ triển vọng các hãng điện tử tiêu dùng
- 22/1. Hạ viện Mỹ thúc đẩy dự luật trao quyền cho Quốc hội giám sát xuất khẩu chip AI
- 22/1. Thượng Hải mở rộng không gian “bay tự do” cho drone tiêu dùng, thúc đẩy kinh tế tầm thấp
- 23/1. Chính phủ Anh thừa nhận sai sót quy hoạch, dự án trung tâm dữ liệu quy mô lớn đối mặt thách thức pháp lý
- 23/1. TikTok hoàn tất thỏa thuận với Mỹ, chính thức duy trì hoạt động tại thị trường lớn nhất thế giới
- 23/1. Fintech Mỹ có cơ hội tăng trưởng khi chính quyền Trump thúc đẩy “chương trình khả năng chi trả”
- 24/1. Singapore công bố gói đầu tư hơn 779 triệu USD cho nghiên cứu trí tuệ nhân tạo đến năm 2030
- 26/1. Nhà sản xuất Trung Quốc thừa nhận robot hiện chỉ đạt khoảng một nửa hiệu suất lao động của con người
- 26/1. Vì sao con người vẫn giữ vai trò trung tâm trong kỷ nguyên trí tuệ nhân tạo

TIN TRONG NƯỚC

- 20/1. Startup AI Việt gọi vốn thành công 4 triệu USD
- 23/1. Chip, AI, bán dẫn và “lối đi riêng” cho Việt Nam

TỔNG KẾT XU HƯỚNG

Tuần qua, bức tranh khoa học – công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số toàn cầu cho thấy

AI đã vượt ra khỏi phạm vi công nghệ thuần túy để trở thành vấn đề chính sách, quản trị và quyền lực, chi phối đồng thời kinh tế, xã hội và địa chính trị. Các diễn biến trong tuần có thể khái quát thành ba xu hướng chính: (i) AI chiếm lĩnh nghị trình chính sách toàn cầu, đặc biệt trong tài chính, xã hội và an toàn trực tuyến; (ii) chuỗi cung ứng công nghệ cao tiếp tục phân mảnh theo giá trị, thể chế và liên minh; (iii) kỳ vọng về AI được điều chỉnh theo hướng thực tế hơn, nhấn mạnh chi phí, hiệu suất và vai trò trung tâm của con người.

Tại Davos 2026, AI và chính trị nổi lên là chủ đề xuyên suốt, phản ánh sự chuyển dịch từ câu hỏi “đổi mới nhanh đến đâu” sang “quản trị tác động như thế nào”. Nhiều nhà lãnh đạo coi AI là yếu tố quyết định năng suất và năng lực cạnh tranh quốc gia, song đồng thời cảnh báo rủi ro bất ổn nếu triển khai thiếu chuẩn mực. Trong bối cảnh đó, nghị sĩ Anh kêu gọi tăng cường giám sát AI trong lĩnh vực dịch vụ tài chính; Chính phủ Anh xem xét cấm trẻ em dưới 16 tuổi sử dụng mạng xã hội nhằm bảo vệ an toàn trực tuyến. Những động thái này cho thấy yếu tố xã hội, đạo đức và bảo vệ nhóm dễ tổn thương đang được đặt ngang hàng với mục tiêu tăng trưởng công nghệ. Cùng lúc, việc Anh thừa nhận các vướng mắc pháp lý trong quy hoạch trung tâm dữ liệu quy mô lớn phản ánh thực tế rằng hạ tầng AI không chỉ là bài toán vốn và công nghệ, mà còn phụ thuộc vào quy hoạch, môi trường và sự chấp thuận xã hội.

Về chuỗi cung ứng công nghệ cao, liên kết dựa trên giá trị và thể chế tiếp tục được nhấn mạnh. Đài Loan thúc đẩy hợp tác sâu hơn với Mỹ để định hình chuỗi cung ứng công nghệ cao dựa trên các giá trị chính trị – thể chế chung; Malaysia tranh thủ Davos để khẳng định vai trò chiến lược thông qua đầu tư vào lưới điện và doanh nghiệp chip. Ngược lại, các phân tích cho thấy châu Á và Mỹ vẫn chưa thể tạo ra đối thủ cạnh tranh thực sự với ASML trong lĩnh vực thiết bị bán dẫn then chốt, cho thấy quyền lực công nghệ tiếp tục tập trung vào một số khâu lõi. Đồng thời, Hạ viện Mỹ thúc đẩy dự luật trao thêm quyền cho Quốc hội trong giám sát xuất khẩu chip AI, phản ánh xu hướng chính trị hóa sâu hơn các quyết định thương mại – công nghệ.

Ở góc độ doanh nghiệp và thị trường, kỳ vọng về AI đang được điều chỉnh theo hướng thận trọng hơn. Giám đốc điều hành Microsoft Satya Nadella cảnh báo làn

sóng AI có thể chững lại nếu không được áp dụng rộng rãi trong nền kinh tế thực, hàm ý rằng đầu tư vào mô hình lớn và hạ tầng chỉ tạo giá trị khi chuyển hóa thành năng suất cụ thể. Các phân tích về hai con đường tăng trưởng AI khác biệt giữa Mỹ và Trung Quốc cũng cảnh báo nguy cơ “bong bóng” công nghệ nếu kỳ vọng vượt xa khả năng thương mại hóa. Thực tế thị trường phản ánh điều này khi giá chip nhớ tăng mạnh, gây áp lực chi phí lên các hãng điện tử tiêu dùng và làm lu mờ triển vọng lợi nhuận của nhiều doanh nghiệp hạ nguồn.

Song song, giới hạn của tự động hóa được nhìn nhận rõ ràng hơn. Một số nhà sản xuất Trung Quốc thừa nhận robot hiện chỉ đạt khoảng một nửa hiệu suất lao động của con người, trong khi nhiều phân tích khẳng định con người vẫn giữ vai trò trung tâm trong kỷ nguyên AI, đặc biệt ở các khâu sáng tạo, ra quyết định phức tạp và tương tác xã hội. Điều này cho thấy AI đang chuyển từ logic “thay thế” sang “bổ trợ”, buộc các chiến lược phát triển phải gắn chặt với tái đào tạo và tổ chức lại lao động. Ở mảng nền tảng số, TikTok hoàn tất thỏa thuận với Mỹ để duy trì hoạt động, phản ánh xu hướng thỏa hiệp thể chế nhằm cân bằng giữa an ninh quốc gia và lợi ích kinh tế.

Trong khu vực, Singapore công bố gói đầu tư hơn 779 triệu USD cho nghiên cứu AI đến năm 2030, khẳng định cách tiếp cận dài hạn dựa trên R&D và nhân lực. Trung Quốc mở rộng không gian “bay tự do” cho drone tiêu dùng tại Thượng Hải, thúc đẩy kinh tế tầm thấp thông qua cơ chế thử nghiệm linh hoạt.

Ở trong nước, Việt Nam ghi nhận tín hiệu tích cực khi một startup AI gọi vốn thành công 4 triệu USD; đồng thời, các thảo luận về “chip, AI, bán dẫn và lối đi riêng” cho thấy tư duy chính sách đang chuyển từ theo kịp sang xác định vị trí phù hợp trong chuỗi giá trị, tránh cạnh tranh trực diện ở những khâu đòi hỏi vốn và công nghệ quá lớn.

Tổng thể, các diễn biến tuần qua cho thấy KHCN – ĐMST – CDS đang bước vào giai đoạn mà khả năng áp dụng thực tế, quản trị rủi ro và lựa chọn chiến lược trong chuỗi giá trị sẽ quyết định giá trị của AI không kém gì tốc độ đổi mới. Kiến nghị cho Việt Nam là cần ưu tiên phát triển AI theo hướng ứng dụng rộng trong nền kinh tế thực và khu vực công, gắn với đào tạo – tái đào tạo nhân lực và thể chế thử nghiệm linh hoạt, qua đó tận dụng làn sóng AI toàn cầu mà không rơi vào bẫy kỳ vọng hay phụ thuộc công nghệ trong dài hạn.

22/1. AI và chính trị chiếm lĩnh Davos 2026: từ đổi mới công nghệ tới căng thẳng toàn cầu

Nguồn: Reuters

www.ft.com

Tại Diễn đàn Kinh tế Thế giới 2026 (Davos), hai chủ đề trí tuệ nhân tạo (AI) và chính trị toàn cầu trở thành tâm điểm trong các cuộc thảo luận và hội

ngộ – phản ánh mối liên hệ ngày càng sâu sắc giữa công nghệ tiên tiến và bối cảnh địa chính trị hiện đại, đặc biệt dưới ảnh hưởng của Tổng thống Mỹ Donald Trump. Theo Reuters, AI không còn là khái niệm trừu tượng mà đã chuyển sang giai đoạn triển khai thực tiễn, mang lại lợi ích năng suất và tăng trưởng kinh tế, song cũng đặt ra thách thức về việc làm và địa chính trị. Các lãnh đạo công nghệ hàng đầu đã chia sẻ quan điểm lạc quan về tương lai AI. CEO Google DeepMind Demis Hassabis ước tính trí tuệ nhân tạo tổng quát (AGI) có thể đạt được trong 5-10 năm tới, dài hơn so với dự báo của Anthropic và OpenAI (khoảng 2026-2027). Ông nhấn mạnh lộ trình đến AGI đang rõ ràng hơn nhưng vẫn thiếu một số yếu tố then chốt. Trong khi đó, CEO Anthropic Dario Amodei cảnh báo về nguy cơ mất việc làm do AI phát triển nhanh chóng, đồng thời chỉ trích chính sách Mỹ cho phép xuất khẩu chip tiên tiến sang Trung Quốc. Ông cho rằng điều này có thể làm suy yếu lợi thế cạnh tranh của Mỹ. CEO TSMC C.C. Wei khẳng định nhu cầu AI là "thực tế và vô tận", hỗ trợ kế hoạch chi tiêu vốn 52 tỷ USD năm 2026, tăng 40% so với năm trước. Ông nhấn mạnh TSMC đã kiểm tra kỹ lưỡng nhu cầu từ khách hàng đa cấp và áp dụng AI nội bộ để nâng cao năng suất, dự kiến cải thiện biên lợi nhuận. Wei mô tả AI như một xu hướng "vô tận – trong

nhiều năm tới", đặt cược vào vai trò của nó trong việc định hình lại ngành bán dẫn.

Chính trị xen lẫn mạnh mẽ vào các cuộc thảo luận. Bài phát biểu của Tổng thống Trump trở thành tâm điểm, với trọng tâm là Greenland và rủi ro xung đột thương mại Mỹ – châu Âu. Trump khẳng định sẽ không dùng vũ lực để chiếm Greenland nhưng ngụ ý sẽ áp dụng sức ép nếu châu Âu cản trở tham vọng của Mỹ. Điều này thúc đẩy châu Âu tăng cường đầu tư công nghệ nội địa, giảm phụ thuộc vào Mỹ trong lĩnh vực AI và quốc phòng. Sự hiện diện của các lãnh đạo như Jensen Huang (Nvidia), Tim Cook (Apple), Satya Nadella (Microsoft) và Chris Lehane (OpenAI) càng làm nổi bật sự giao thoa giữa công nghệ và chính trị.

Bên cạnh đó, khảo sát từ Wing Venture cho thấy 66% doanh nghiệp lớn (trên 10.000 nhân viên) dự kiến giảm 10-25% nhân sự ở các đội ngũ bị ảnh hưởng bởi AI trong ba năm tới. Các phát triển khác bao gồm văn phòng mới của Anthropic tại Davos, sự kiện báo chí lớn nhất của Google, và kế hoạch mô hình "siêu thông minh" nội bộ của Meta. Isomorphic Labs hoãn thử nghiệm lâm sàng đầu tiên đến cuối 2026, trong khi OpenAI thử nghiệm quảng cáo trên ChatGPT và dự án Stargate để kiểm soát chi phí trung tâm dữ liệu. Tổng thể, Davos 2026 đánh dấu sự chuyển dịch của AI từ lời hứa đến thực tiễn, nhưng cũng nhấn mạnh tính không tuyến tính của tiến bộ, đòi hỏi cân bằng giữa đổi mới và quản lý rủi ro xã hội, kinh tế. Sự kiện này phản ánh AI không chỉ là công nghệ mà còn là yếu tố trung tâm của chính trị toàn cầu, với tiềm năng tái định hình nền kinh tế thế giới.

26/1. Vì sao con người vẫn giữ vai trò trung tâm trong kỷ nguyên trí tuệ nhân tạo

Nguồn: Financial Times

www.ft.com

Bài bình luận trên Financial Times cho rằng, dù trí tuệ nhân tạo (AI) đang tiến bộ nhanh chóng và được kỳ vọng thay đổi sâu sắc cách thức sản xuất, quản

trị và ra quyết định, con người vẫn là yếu tố không thể thay thế trong nền kinh tế AI. AI có thể xử lý dữ liệu lớn, tự động hóa nhiều tác vụ và hỗ trợ ra quyết định, nhưng không thể tự xác định mục tiêu xã hội, giá trị đạo đức hay bối cảnh chính trị – văn hóa mà các quyết định đó vận hành trong thực tế. Tác giả nhấn mạnh rằng năng suất từ AI chỉ thực sự được hiện thực hóa khi gắn với kỹ năng, phán đoán và trách nhiệm của con người. Lịch sử

các cuộc cách mạng công nghệ cho thấy, công nghệ không tự động tạo ra tăng trưởng hay thịnh vượng; chính cách con người tổ chức lao động, thiết kế thể chế và phân bổ lợi ích mới quyết định kết quả cuối cùng. Trong bối cảnh AI ngày càng được triển khai rộng rãi, vai trò của con người chuyển từ “thực hiện tác vụ” sang định hướng, giám sát và đưa ra quyết định mang tính chuẩn mực. Bài viết cảnh báo rằng nếu coi AI là công cụ thay thế hoàn toàn con người, các tổ chức có thể đối mặt với rủi ro về sai lệch thuật toán, mất kiểm soát và suy giảm niềm tin xã hội. Do đó, đầu tư vào con người – từ giáo dục, kỹ năng đến năng lực lãnh đạo và đạo đức – vẫn là điều kiện then chốt để AI trở thành động lực phát triển bền vững trong dài hạn.

20/1. Nghị sĩ Anh kêu gọi tăng cường giám sát AI đối với lĩnh vực dịch vụ tài chính

Nguồn: Financial Times

Một ủy ban liên đảng

www.ft.com

của Hạ viện Anh cảnh báo

các cơ quan quản lý đang đặt người tiêu dùng và hệ thống tài chính vào nguy cơ “tổn hại nghiêm trọng tiềm tàng” khi tiếp tục áp dụng cách tiếp cận “chờ đợi và quan sát” trước những rủi ro ngày càng gia tăng từ việc sử dụng trí tuệ nhân tạo (AI) trong lĩnh vực tài chính. Ủy ban Tài chính – Ngân khố kêu gọi Bộ Tài chính, Ngân hàng Trung ương Anh (BoE) và Cơ quan Quản lý Tài chính (FCA) cần có các

biện pháp chủ động hơn, trong bối cảnh hơn ba phần tư các doanh nghiệp dịch vụ tài chính đã và đang triển khai AI. Các nghị sĩ đề xuất BoE và FCA tiến hành kiểm tra sức chịu đựng của hệ thống tài chính trước kịch bản xảy ra một cú sốc thị trường do AI gây ra, đồng thời yêu cầu làm rõ trách nhiệm pháp lý khi các hệ thống AI gặp sự cố. Ủy ban cũng thúc giục Chính phủ sớm quyết định danh sách các tập đoàn công nghệ lớn sẽ chịu giám sát trực tiếp với tư cách là nhà cung cấp hạ tầng then chốt về điện toán đám mây và AI. Báo cáo thừa nhận AI mang lại nhiều lợi ích như nâng cao

hiệu quả dịch vụ, tăng cường phòng chống gian lận và an ninh mạng, song đồng thời cảnh báo các rủi ro lớn, bao gồm thiếu minh bạch trong quyết định cấp tín dụng và bảo hiểm, nguy cơ phân biệt đối xử, tư vấn sai lệch từ chatbot và các hình thức gian lận mới. Ngân hàng Trung ương Anh cũng lưu ý sự bùng nổ đầu tư vào hạ tầng AI và định giá cao của các công ty công nghệ có thể làm gia tăng rủi ro đối với ổn định tài chính. Trước các cảnh báo này, cả BoE và FCA cho biết sẽ xem xét và phản hồi đầy đủ các khuyến nghị trong thời gian tới.

21/1. Giám đốc Microsoft Satya Nadella cảnh báo sự bùng nổ AI có thể chững lại nếu không được áp dụng rộng rãi hơn

Nguồn: Financial Times

www.ft.com

Tại Diễn đàn Kinh tế Thế giới (WEF) 2026 ở Davos,

Giám đốc điều hành Microsoft, Satya Nadella, cảnh báo rằng làn sóng trí tuệ nhân tạo (AI) có thể trở thành “bong bóng đầu cơ” nếu không được ứng dụng rộng rãi hơn ngoài khu vực các tập đoàn công nghệ lớn và các nền kinh tế giàu có. Ông nhấn mạnh rằng thành công

bền vững của AI phụ thuộc vào việc công nghệ này được áp dụng sâu rộng trong nhiều ngành, nhiều khu vực địa lý khác nhau, thay vì tập trung lợi ích chỉ ở một số ít doanh nghiệp và quốc gia phát triển. Ông Nadella bày tỏ tin tưởng rằng AI có tiềm năng “định hình lại đường cong năng suất” và tạo ra tăng trưởng kinh tế ở phạm vi toàn cầu, đặc biệt trong các lĩnh vực như phát triển dược phẩm. Đồng thời, Microsoft sẽ tiếp tục hợp tác với

nhiều nhà cung cấp AI khác nhau – không chỉ riêng một đối tác – để thúc đẩy khả năng tiếp cận công nghệ, bao gồm cả những phiên bản mô hình nhỏ hơn và chi phí thấp hơn. Phát biểu của Nadella phản ánh mối lo ngại ngày càng tăng về khoảng cách số trong việc áp dụng AI, khi nhiều doanh nghiệp ngoài lĩnh vực công nghệ hoặc ở các nền kinh tế đang phát triển vẫn chưa tận dụng được lợi ích từ công nghệ này.

23/1. TikTok hoàn tất thỏa thuận với Mỹ, chính thức duy trì hoạt động tại thị trường lớn nhất thế giới

Nguồn: Financial Times

TikTok đã chính thức ký kết thỏa thuận với các nhà đầu tư Mỹ để tiếp tục hoạt động tại Hoa Kỳ, chấm dứt một tranh chấp kéo dài nhiều năm về vấn đề an ninh

quốc gia và quyền kiểm soát dữ liệu người dùng. Theo thỏa thuận này, một liên doanh mới có trụ sở tại Mỹ mang tên TikTok USDS Joint Venture LLC sẽ được thành lập, do các nhà đầu tư Mỹ – gồm Oracle, Silver Lake và MGX – nắm giữ khoảng 80% cổ phần, trong khi công ty mẹ ByteDance của Trung Quốc giữ lại 19,9% theo hạn mức pháp luật Mỹ cho phép. Bộ máy điều hành mới sẽ bao gồm hội đồng bảy thành viên và CEO Adam

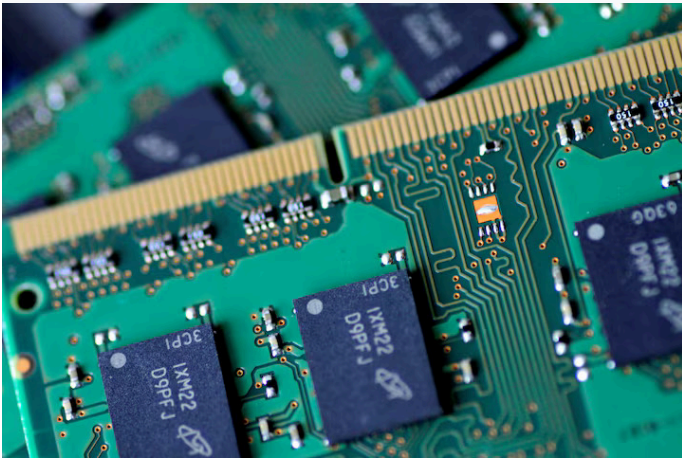

www.ft.com

Presser đứng đầu, với các biện pháp bảo đảm dữ liệu, kiểm duyệt nội dung và bảo mật phần mềm tập trung tại Mỹ. Cơ chế lưu trữ và xử lý dữ liệu người dùng Mỹ sẽ được đặt trên đám mây Oracle tại Mỹ, và thuật toán gợi ý nội dung sẽ được tái huấn luyện dựa trên dữ liệu tại chỗ để đáp ứng yêu cầu pháp lý và an ninh. Thỏa thuận nhận được sự đánh giá tích cực từ Tổng thống Donald Trump, người nhấn mạnh vai trò của chính quyền trong việc bảo vệ ứng dụng khỏi nguy cơ bị cấm hoàn toàn, nhưng cũng vấp phải quan ngại từ một số nhà phê bình cho rằng các biện pháp an ninh chưa hoàn toàn giải quyết triệt để các rủi ro về ảnh hưởng dữ liệu và kiểm soát nội dung. Việc chấp thuận chính thức của chính quyền Trung Quốc vẫn là bước tiếp theo trong quá trình thực hiện thỏa thuận

22/1. Giá chip nhớ tăng mạnh làm lu mờ triển vọng các hãng điện tử tiêu dùng

Nguồn: Reuters

news.tuoitre.vn

Gía chip nhớ toàn cầu đang tăng vọt trong năm 2026, đẩy chi phí sản xuất thiết bị điện tử tiêu dùng lên cao và làm giảm triển vọng tăng trưởng của ngành smartphone, máy tính cá nhân (PC) và máy chơi game. Nguyên nhân chính là nhu cầu lớn từ các trung tâm dữ liệu AI của các công ty công nghệ hàng đầu, khiến các nhà sản xuất như Samsung Electronics, SK Hynix và Micron Technology ưu tiên sản xuất chip cho hạ tầng AI với biên lợi nhuận cao hơn, dẫn tới nguồn cung chip cho thị trường tiêu dùng bị thắt chặt và giá bán tăng mạnh. Trước bối cảnh này, nhiều hãng điện tử như Raspberry Pi và HP đã buộc phải tăng giá sản phẩm để bù đắp chi phí linh kiện cao, trong khi các công ty sản xuất smartphone và PC khác cũng đối mặt

với áp lực giá tăng ngay cả khi đứng trước nguy cơ sụt giảm nhu cầu tiêu dùng toàn cầu. Các dự báo thị trường cho thấy nhu cầu tiêu dùng có thể giảm trong năm 2026 do giá bán lẻ tăng, với mức tăng chi phí linh kiện kéo theo giá sản phẩm tiêu dùng tăng từ 5% đến 20% hoặc hơn, đặc biệt ở các thiết bị tầm trung và giá rẻ. Tình trạng này phản ánh cân bằng lực lượng mới trong chuỗi cung ứng bán dẫn, khi AI thúc đẩy nhu cầu về chip bán dẫn thông cao, tạo ra áp lực mạnh lên các sản phẩm và thương hiệu điện tử truyền thống – một thách thức lớn đối với tăng trưởng ngành trong ngắn hạn.

23/1. Fintech Mỹ có cơ hội tăng trưởng khi chính quyền Trump thúc đẩy “chương trình khả năng chi trả”

Nguồn: Reuters

Các chuyên gia phân tích tại Citigroup nhận

www.ft.com

định rằng các công ty tài chính công nghệ (fintech) của Hoa Kỳ có thể hưởng lợi đáng kể khi Tổng thống Donald Trump đẩy mạnh chương trình chính sách nhằm cải thiện “khả năng chi trả” đối với nhóm người tiêu dùng và doanh nghiệp nhỏ trước bầu cử giữa kỳ

2026. Theo chiến lược này, chính quyền nhấn mạnh các biện pháp giảm chi phí tín dụng và mở rộng các công cụ tài chính dễ tiếp cận, qua đó khiến các nhà đầu tư đánh giá lại triển vọng của lĩnh vực tài chính; fintech được dự báo có triển vọng tăng trưởng mạnh hơn so với các ngân hàng truyền thống. Những doanh nghiệp fintech cung cấp tín dụng thân thiện với người dùng và dịch vụ dành cho doanh nghiệp nhỏ như Affirm, Klarna, SoFi, Block,

Toast và Shopify được Citigroup nhấn mạnh là những ứng viên nổi bật có thể được hưởng lợi từ chính sách mới. Trong khi các ngân hàng truyền thống ban đầu tăng giá trị cổ phiếu khi Trump tái đắc cử nhờ kỳ vọng nới lỏng quy định, chương trình “khả năng chi trả” bao gồm đề xuất giới hạn lãi suất thẻ tín dụng ở 10% trong một năm có thể làm suy giảm lợi thế cho các tổ chức tài chính lớn và mở ra cơ hội cạnh tranh cho fintech.

21/1. Hai con đường tăng trưởng AI khác biệt giữa Trung Quốc và Mỹ, cảnh báo nguy cơ “bong bóng” công nghệ

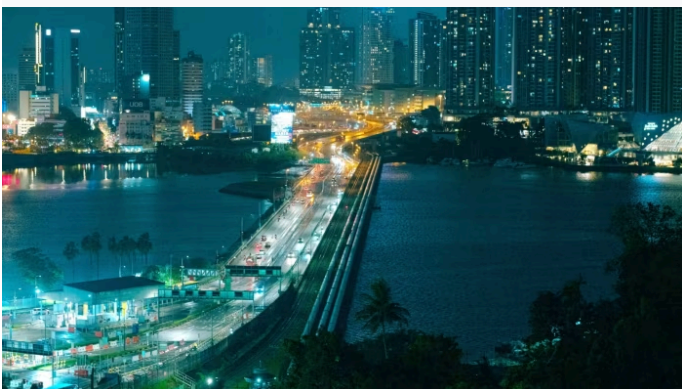
www.reuters.com

công nghệ lớn của Mỹ chi tiêu cho AI cũng cao gấp khoảng 6 lần đối tác Trung Quốc. Tổng chi tiêu AI của Trung Quốc trong vài năm qua ước đạt 165 tỉ USD, thấp hơn đáng kể so với 563 tỉ USD của Mỹ (bao gồm cả khu vực tư nhân và chính phủ). Sự khác biệt này phản ánh nguồn vốn và ưu tiên chiến lược khác nhau của hai nền kinh tế lớn nhất thế giới, đồng thời làm dấy lên lo ngại về khả năng bong bóng đầu tư AI nếu dòng vốn tiếp tục dồn quá mạnh vào một phía của thị trường.

Báo South China Morning Post dẫn ghi chú nghiên cứu của China International Capital Corp (CICC) cho thấy Hoa Kỳ và Trung Quốc đang phát triển trí tuệ nhân tạo (AI) theo hai chiến lược rất khác nhau, với tiềm ẩn rủi ro “bong bóng” tài sản – định giá quá cao so với hiệu quả nền tảng. Theo CICC, Mỹ tập trung vào mở rộng hạ tầng năng lượng và trung tâm dữ liệu để đáp ứng nhu cầu tính toán khổng lồ cho các mô hình AI, trong khi Trung Quốc ưu tiên đầu tư vào công nghệ nền tảng – đặc biệt là chip và các thành phần thiết yếu nhằm bù đắp hạn chế tiếp cận chip tiên tiến do các hạn chế xuất khẩu. Số liệu cho thấy đầu tư mạo hiểm vào AI tại Mỹ trong năm ngoái đạt 175 tỉ USD, gấp gần 30 lần Trung Quốc (6 tỉ USD), đồng thời các công ty

24/1. Singapore công bố gói đầu tư hơn 779 triệu USD cho nghiên cứu trí tuệ nhân tạo đến năm 2030

Nguồn: Reuters

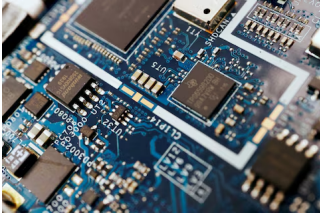
www.ft.com

nghiệp áp dụng và tận dụng AI trong sản xuất và dịch vụ. Đây là bước tiếp nối các nỗ lực trước đó của Singapore trong lĩnh vực AI: năm 2024, nước này đã dành S\$500 triệu cho hạ tầng siêu máy tính phục vụ đổi mới AI, và trước đó cũng đầu tư hơn S\$500 triệu cho R&D thông qua chương trình AI Singapore, kể cả phát triển mô hình ngôn ngữ mở Sea-Lion. Những động thái này phản ánh chiến lược dài hạn của Singapore nhằm định hình vị thế trung tâm AI khu vực và toàn cầu.

Chính phủ Singapore sẽ đầu tư hơn S\$1 tỷ (tương đương khoảng 778,8 triệu USD) vào nghiên cứu trí tuệ nhân tạo (AI) thuộc khu vực công trong giai đoạn đến năm 2030 nhằm củng cố năng lực quốc gia và nâng cao năng lực cạnh tranh toàn cầu trong lĩnh vực AI, theo thông báo của Bộ Phát triển Kỹ thuật số và Thông tin Singapore. Theo kế hoạch này, nguồn vốn sẽ được phân bổ vào các lĩnh vực ưu tiên như phát triển AI có trách nhiệm và tiết kiệm tài nguyên, cũng như đào tạo nhân tài AI từ bậc tiền đại học đến các cấp nghiên cứu chuyên sâu. Ngoài ra, một phần ngân sách sẽ hỗ trợ xây dựng năng lực giúp các ngành công

20/1. Đài Loan thúc đẩy liên kết với Mỹ, định hình chuỗi cung ứng công nghệ cao dựa trên giá trị dân chủ

Nguồn: Reuters

www.reuters.com

Đài Loan vừa khẳng định sẽ chủ động dẫn dắt chuỗi cung ứng công nghệ cao “dựa trên giá trị dân chủ” cùng Hoa Kỳ, trong bối cảnh hai bên vừa ký kết một thỏa thuận thuế quan

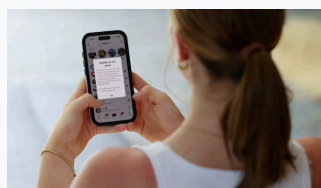
quan trọng. Theo đó, Washington giảm thuế quan đối với nhiều mặt hàng xuất khẩu của Đài Loan, trong đó thuế đối với phần lớn xuất khẩu sang Mỹ sẽ hạ từ 20% xuống 15%, còn một số sản phẩm liên quan đến bán dẫn và thiết bị công nghệ có thể được nhập khẩu miễn thuế nếu mở rộng sản xuất tại Mỹ. Cam kết chiến lược

này gắn với kế hoạch các doanh nghiệp Đài Loan đầu tư tổng cộng 250 tỷ USD vào các dự án bán dẫn, năng lượng và trí tuệ nhân tạo trên lãnh thổ Mỹ, đồng thời Đài Loan cung cấp thêm 250 tỷ USD tín dụng hỗ trợ. Phó Lãnh đạo Cơ quan Hành chính Đài Loan, bà Trịnh Lệ Quân, nhấn mạnh đây không phải là việc “dịch chuyển chuỗi cung ứng”, mà là mở rộng thế mạnh công nghệ cao ra thị trường toàn cầu với Hoa Kỳ nhằm xây dựng một chuỗi cung ứng bền vững cho các nền dân chủ. Thỏa thuận củng cố quan hệ chiến lược về công nghệ giữa Đài Loan và Mỹ, đồng thời diễn ra trong bối cảnh quan hệ với Trung Quốc vẫn căng thẳng do Bắc Kinh kiên quyết coi Đài Loan là một phần lãnh thổ.

20/1. Anh xem xét cấm trẻ em dưới 16 tuổi sử dụng mạng xã hội nhằm bảo vệ an toàn trực tuyến

Nguồn: Financial Times

Chính phủ Anh đang cân nhắc áp dụng lệnh cấm kiểu mẫu của Australia đối với việc trẻ em dưới 16 tuổi sử dụng mạng xã hội, như một phần của cuộc tham

www.ft.com

vấn rộng hơn nhằm giảm các tác động tiêu cực của internet và smartphone đối với trẻ vị thành niên. Đề xuất này đang được thảo luận trong Hội đồng Lập pháp và sẽ xem xét nâng tuổi đồng ý kỹ thuật số, hạn chế các tính năng gây nghiện như cuộn liên tục và triển khai giới hạn thời gian trên ứng dụng. Các bộ trưởng dự kiến sẽ lấy ý kiến cha mẹ và trẻ em, đồng thời nghiên cứu kinh nghiệm thực thi tại Australia, nơi luật cấm sử dụng mạng xã hội cho người dưới 16 tuổi đã được ban

hành gần đây. Động thái này diễn ra trong bối cảnh áp lực chính trị tăng lên đối với Thủ tướng Sir Keir Starmer, người trước đó từng hoài nghi về một lệnh cấm toàn diện nhưng hiện thể hiện sự cân nhắc hơn sau khi các nhà lập pháp và cộng đồng thúc đẩy mạnh mẽ bảo vệ sức khỏe tâm thần và an toàn của trẻ. Dự thảo cũng dự kiến cung cấp hướng dẫn cho phụ huynh quản lý thời gian màn hình và củng cố các “khu vực không điện thoại” tại trường học, với vai trò giám sát của cơ quan kiểm định giáo dục Ofsted. Các đề xuất phản ánh mối quan ngại ngày càng tăng về tác động của nội dung trực tuyến và thuật toán trên sức khỏe tinh thần giới trẻ, đồng thời đặt ra câu hỏi về vai trò của nhà nước trong việc cân bằng quyền tự do kỹ thuật số và bảo vệ an toàn trẻ em trong kỷ nguyên số.

26/1. Nhà sản xuất Trung Quốc thừa nhận robot hiện chỉ đạt khoảng một nửa hiệu suất lao động của con người

Nguồn: Financial Times

www.ft.com

Một trong những nhà sản xuất robot hình người hàng đầu Trung Quốc, UBTech, mới đây thừa nhận các mẫu robot mới nhất của họ – như Walker

S2 – hiện chỉ đạt khoảng 30–50% hiệu quả làm việc so với công nhân con người, hoạt động hiệu quả nhất trong các nhiệm vụ giới hạn như xếp hàng và kiểm tra chất lượng. Đây là một rào cản kỹ thuật đáng kể trong việc thay thế lao động con người trên quy mô rộng, dù robot humanoid mang lại lợi thế linh hoạt hơn so với robot công nghiệp truyền thống. Dù vậy, nhu cầu ứng

dụng robot hình người vẫn gia tăng khi các doanh nghiệp lớn như BYD và Foxconn đặt hàng để duy trì năng lực cạnh tranh, nhằm đối phó tình trạng thiếu lao động và chi phí nhân công tăng. UBTech đặt mục tiêu nâng hiệu suất robot lên 80% so với con người vào năm 2027, nhưng thách thức kỹ thuật vẫn còn lớn do các vấn đề như nguồn năng lượng độc lập, cơ chế điều khiển phức tạp và khả năng đa nhiệm hạn chế. Chính phủ Trung Quốc đang hỗ trợ mạnh mẽ ngành robot như một phần của chiến lược tăng năng suất và duy trì lợi thế sản xuất, tuy nhiên các chuyên gia công nghệ đặt câu hỏi về tính khả thi thương mại hóa trong ngắn hạn, khi robot hiện tại chưa thay thế được lao động con người ở nhiều công việc phức tạp.

22/1. Hạ viện Mỹ thúc đẩy dự luật trao quyền cho Quốc hội giám sát xuất khẩu chip AI

Nguồn: Reuters

Một ủy ban của Hạ viện Hoa Kỳ vừa thông qua bước tiến quan trọng đối với dự luật mang tên AI Overwatch Act, nhằm trao cho Quốc hội quyền

www.ft.com

giám sát và can thiệp các giấy phép xuất khẩu chip AI, đặc biệt là các dòng chip tiên tiến như H200 của Nvidia tới Trung Quốc và các đối thủ chiến lược khác. Quy định hiện tại cho phép Ủy ban Đối ngoại Hạ viện và Ủy ban Ngân hàng Thượng viện có 30 ngày xem xét hoặc chặn các giấy phép xuất khẩu AI chip, thay vì

giao hoàn toàn cho quyền hành pháp và Bộ Thương mại quyết định. Dự luật này xuất phát sau khi Tổng thống Donald Trump chấp thuận xuất khẩu chip H200 sang Trung Quốc, một quyết định gây tranh cãi trong bối cảnh lo ngại về an ninh quốc gia và rủi ro công nghệ bị đối thủ sử dụng vào mục đích quân sự. Chủ nhiệm Ủy ban Brian Mast và đồng viện lập luận rằng quyền giám sát mạnh mẽ hơn sẽ ngăn chặn việc các chip AI tiên tiến rơi vào tay các lực lượng có thể dùng chúng cho những hoạt động gây hại. Dù dự luật nhận được sự ủng hộ lớn tại ủy ban với tỉ lệ phiếu áp đảo, nó vẫn cần được Hạ viện và Thượng viện thông qua rồi được Tổng thống ký ban hành thành luật trước khi có hiệu lực.

21/1. Vì sao châu Á và Mỹ chưa thể tạo đối thủ cạnh tranh với ASML

Nguồn: Financial Times

www.ft.com

Bài phân tích trên Financial Times chỉ ra rằng không có công ty từ châu Á hay Hoa Kỳ nào đến nay phát triển được đối thủ cạnh tranh thực sự với ASML (Hà Lan), nhà sản xuất duy nhất trên thế giới có khả năng chế tạo máy quang khắc tia cực tím (EUV) – thiết bị then chốt trong sản xuất chip tiên tiến. Những hệ thống EUV này phức tạp đến mức đòi hỏi sự tích hợp sâu rộng về khoa học vật liệu, quang học chính xác và kinh nghiệm triển khai thực tế hàng thập kỷ, chứng tỏ nguồn lực tài chính hay chính sách nhà nước đơn thuần không đủ để lấp đầy khoảng cách công nghệ này. ASML đã xây dựng mạng lưới cung ứng và phát triển lâu

dài với nhiều đối tác, khiến các đối thủ tiềm năng khó thu thập phản hồi từ thị trường để cải tiến sản phẩm và thuyết phục các nhà sản xuất chip chuyển sang thiết bị mới. Dù các quốc gia Châu Á như Nhật Bản có những công ty như Canon và Nikon với lịch sử lâu đời trong lĩnh vực quang khắc, họ vẫn không tiến được đến trình độ EUV như ASML, chủ yếu tập trung vào công nghệ cũ hơn và thị phần nhỏ hơn. Nỗ lực của Trung Quốc nhằm phát triển máy quang khắc nội địa, như của hãng SMEE, vẫn bị hạn chế ở các phân khúc công nghệ thấp hơn, không thể cạnh tranh trực tiếp với thiết bị EUV đắt đỏ và tinh vi. Những rào cản này phản ánh không chỉ yêu cầu về vốn và kỹ thuật mà còn là chặng đường dài kinh nghiệm và độ tin cậy được kiểm chứng trong sản xuất chip tiên tiến toàn cầu.

22/1. Thượng Hải mở rộng không gian “bay tự do” cho drone tiêu dùng, thúc đẩy kinh tế tầm thấp

Nguồn: SCMP

www.ft.com

Chính quyền thành phố Thượng Hải vừa công bố kế hoạch mở vùng bay “free-to-fly” cho drone tiêu dùng bắt đầu từ 1/2/2026, trong khuôn khổ chính sách nhằm thúc đẩy phát triển kinh tế tầm thấp – một lĩnh vực mới nổi trong chiến lược công nghệ và logistics của Trung Quốc. Theo hướng dẫn mới cho thiết bị bay không người lái (UAV), các drone cỡ micro, nhẹ và nhỏ đã đăng ký sẽ được phép bay trong không gian chỉ định chiếm khoảng 46% diện tích hành chính thành phố mà không cần xin phép trước, miễn là thiết bị và hoạt động tuân thủ các quy định quản lý. Chính quyền cũng thiết lập một số khu vực trải nghiệm bay công cộng, bao

gồm Khu vườn thực vật Thượng Hải, nơi người dùng có thể điều khiển drone thử nghiệm trong môi trường an toàn. Trong các khu vực vẫn bị hạn chế, người điều khiển drone phải xin sự chấp thuận của cơ quan hàng không địa phương, với thủ tục được thực hiện trực tuyến qua ứng dụng Suishenban – nền tảng một cửa để đăng ký, khai báo kế hoạch bay và tra cứu bản đồ vùng bay tự do và vùng hạn chế. Trung Quốc đã sửa Luật Hàng không Dân dụng để quản lý bay drone, hiệu lực từ 1/7/2026, sau quy định tạm thời 2024 về đăng ký thực danh. Sáng kiến này góp phần phát triển ngành hàng không hiện đại, đảm bảo an toàn và hiệu quả.

23/1. Chính phủ Anh thừa nhận sai sót quy hoạch, dự án trung tâm dữ liệu quy mô lớn đối mặt thách thức pháp lý

Nguồn: Financial Times

www.ft.com

Chính quyền Vương quốc Anh vừa thừa nhận có

sai sót trong phê duyệt quy hoạch một trung tâm dữ liệu “hyperscale” trị giá khoảng 1 tỷ bảng Anh tại Iwer, Buckinghamshire, khiến pháp lý dự án bị đình trệ và mở đường cho thách thức tại Tòa án Tối cao. Quyết định phê duyệt ban đầu được đưa ra năm 2025 cho dự án xây dựng trên khu vực bãi chôn lấp

cũ, bất chấp việc chính quyền địa phương trước đó đã từ chối vì lo ngại tác động môi trường và nhu cầu lớn về điện và nước. Nhưng trong quá trình pháp lý, chính phủ thừa nhận rằng việc bỏ qua đánh giá tác động môi trường là một lỗi logic nghiêm trọng hoặc thiếu cơ sở hợp lý, từ đó tạo cơ hội cho nhóm môi trường theo đuổi vụ kiện. Hội đồng Tòa án đã cho phép vụ kiện tiếp diễn, đặt dự án dữ liệu trọng yếu quốc gia vào vòng xem xét sâu hơn thay vì tiếp tục triển

khai ngay lập tức. Những trung tâm dữ liệu quy mô lớn đang là một phần trọng yếu trong chiến lược phát triển hạ tầng kỹ thuật số với lượng đầu tư lớn từ các công ty công nghệ toàn cầu, đồng thời phục vụ nhu cầu xử lý dữ liệu AI tăng cao. Tuy nhiên, trường hợp này phản ánh sự căng thẳng giữa thúc đẩy tăng trưởng hạ tầng số và tuân thủ tiêu chuẩn môi trường, cũng như yêu cầu minh bạch và trách nhiệm trong quy hoạch đầu tư.

20/1. Malaysia đẩy mạnh đầu tư vào mạng lưới điện và doanh nghiệp chip, nhấn mạnh vai trò chiến lược tại Davos

Nguồn: Reuters

Qũy đầu tư quốc gia Malaysia, Khazanah Nasional Bhd, tuyên bố kế hoạch tăng phân bổ vốn cho củng cố hạ tầng điện và hỗ trợ các doanh nghiệp bán dẫn địa phương trong bối cảnh nhu cầu tính toán phục vụ trí tuệ nhân tạo (AI) ngày càng gia tăng, theo phát biểu của Giám đốc điều hành Amirul Feisal Wan Zahir tại Diễn đàn Kinh tế Thế giới ở Davos. Ông Amirul Feisal nhấn mạnh rằng năng lượng ổn định và hệ thống lưới điện bền vững là

www.reuters.com

yếu tố then chốt để khai thác tiềm năng tăng trưởng AI, đồng thời cho biết Khazanah sẽ tập trung vào đầu tư vào các phần thiết yếu của cơ sở hạ tầng hơn là chỉ dồn vốn vào trung tâm dữ liệu. Ngoài ra, quỹ cũng tìm cách hỗ trợ tài chính cho các công ty bán dẫn Malaysia nhằm giúp họ vượt lên trong chuỗi giá trị công nghệ, đặc biệt là trong bao gói tiên tiến. Động thái này phản ánh chiến lược rộng hơn của Malaysia nhằm tăng cường vai trò của quốc gia trong chuỗi cung ứng công nghệ cao toàn cầu, đồng thời thu hút đầu tư và nâng cao năng lực nội địa trong ngành bán dẫn – một lĩnh vực được coi là trung tâm của tăng trưởng công nghệ trong thập kỷ tới.

ĐIỂM TIN KHOA HỌC CÔNG NGHỆ, ĐỔI MỚI SÁNG TẠO & CHUYỂN ĐỔI SỐ

20/1. Startup AI Việt gọi vốn thành công 4 triệu USD

Nguồn: Vneconomy

tuoitre.vn

Công ty khởi nghiệp trí tuệ nhân tạo Nami Technology

(NamiTech) vừa huy động thành công 4 triệu USD trong vòng gọi vốn mới, với sự tham gia của Toho Gas, một trong những tập đoàn khí đốt và năng lượng lớn của Nhật Bản cùng nhà đầu tư hiện hữu là Công ty Chứng khoán Thiên Việt (TVS), theo DealStreetAsia.

NamiTech được tách khỏi FPT từ năm 2022, NamiTech tập trung phát triển các giải pháp ứng dụng trí tuệ nhân tạo trong quản trị khách hàng và chăm sóc người dùng, bao gồm các công nghệ như xử lý ngôn ngữ tự nhiên, sinh trắc học giọng nói và phân tích tín hiệu tương tác. Các sản phẩm của công ty đã được triển khai tại thị trường Việt Nam, Nhật Bản và Mỹ, phục vụ các ngành tài chính, ngân hàng, bảo hiểm, bán lẻ và viễn thông – thể hiện năng lực cạnh tranh sớm

trên thị trường quốc tế. Việc Toho Gas đầu tư không chỉ có ý nghĩa về mặt vốn mà còn mở ra cơ hội hợp tác chiến lược trong việc tích hợp công nghệ AI vào các dịch vụ năng lượng và tiện ích, cũng như củng cố vị thế của startup công nghệ Việt Nam trên trường toàn cầu. Đây là một minh chứng rõ rệt cho xu hướng gia tăng đầu tư vào hệ sinh thái AI trong nước và sự quan tâm của các nhà đầu tư quốc tế đối với năng lực đổi mới sáng tạo của doanh nghiệp Việt.

23/1. Chip, AI, bán dẫn và “lối đi riêng” cho Việt Nam

Nguồn: Vneconomy

Trong bối cảnh cạnh tranh công nghệ toàn cầu đặt ra yêu cầu Việt Nam cần có chiến lược phát triển riêng, không nên cạnh tranh trực diện với các “ông lớn” ở những khâu công nghệ lõi, mà cần phát triển chiến lược tập trung vào những thị trường ngách phù hợp với lợi thế nhân lực và năng lực nội địa. Các chuyên gia cho rằng thiết kế mạch tích hợp, ứng dụng AI gắn với dữ liệu và các bài toán cụ thể, cũng như các khâu có giá trị gia tăng cao trong chuỗi bán dẫn là nơi Việt Nam có thể tạo ra giá trị bút phá, thay vì chỉ dừng lại ở lắp ráp, đóng gói, kiểm thử (ATP) vốn có biên lợi nhuận thấp và dễ bị thay

Tải lên từ máy

thế. Qua thảo luận, nhiều chuyên gia khẳng định AI tạo cơ hội rút ngắn khoảng cách với công nghệ tiên tiến, bởi khả năng triển khai giải pháp trong vài tháng thay vì nhiều năm, trong khi giá trị lớn nhất của AI thuộc về cách công nghệ được áp dụng vào giải quyết bài toán kinh tế – xã hội cụ thể. Nhờ đó, Việt Nam có thể tập trung phát triển đội ngũ kỹ sư, năng lực phân tích dữ liệu và hệ sinh thái sáng tạo ứng dụng hơn là đầu tư lớn vào những công đoạn đòi hỏi công nghệ chế tạo phức tạp. Để hệ sinh thái bán dẫn vận hành hiệu quả, cần có ba điều kiện tối thiểu: có cơ chế chia sẻ về chi phí đối với công cụ thiết kế điện tử (EDA); bảo vệ sở hữu trí tuệ và dữ liệu; đồng thời thừa nhận để tiến sâu hơn vào chuỗi trị giá của ngành bán dẫn, Việt Nam cần hợp tác hợp tác đa bên giữa Chính phủ, trường đại học, viện nghiên cứu và doanh nghiệp.